

OBSAH

PRVNÍ KNIHA. HRŮZYPLNÝ ŽIVOT VELIKÉHO GARGANTUY, OTCE PANTAGRUELA

Čtenářům	9
Předmluva spisovatelova	11
I. O rodokmenu a starobylosti rodu Gargantuova	14
II. Protijed z tlachanin, nalezený v antickém památníku	16
III. Jak byl Gargantua nošen jedenáct měsíců v lůně své matky	20
IV. Jak se Gargamella, těhotná Gargantuou, přejedla dršťek	22
V. Opilá beseda	25
VI. Jak se velmi podivuhodným způsobem narodil Gargantua	30
VII. Jak dostal Gargantua jméno a jak sál mok	35
VIII. Jak šatili Gargantuu	37
IX. Gargantuovy barvy a jeho úbor	41
X. O tom, co znamenají barvy bílá a modrá	43
XI. O Gargantuově mládí	47
XII. O umělých koních Gargantuových	51
XIII. Kterak Grandgousier poznal zázračného ducha Gargantuova, když ten vynašel prostředek na vytření	54
XIV. Jak se Gargantua učil u jednoho sofisty latině	58
XV. Jak byl Gargantua svěřen jiným vychovatelům	61
XVI. O tom, kterak byl Gargantua poslán do Paříže, i o ohromné kobyle, která ho nesla, i o tom, kterak zprostita Beauce střechů	64
XVII. Kterak Gargantua oplatil Pařížanům uvítání a kterak vzal velké zvony z chrámu Matky boží	66
XVIII. Kterak Janotus de Bragmardo byl poslán, aby na Gargantuovi vymohl zpět velké zvony	70
XIX. Řeč mistra Janota de Bragmardo, proslovená ke Gargantuovi, aby byly vráceny zvony	72
XX. Jak si sofista odnesl sukno a jak došlo k procesu mezi ním a ostatními mistry	74
XXI. Studium Gargantuovo podle řádu jeho učitelů sofistů	77
XXII. Gargantuovy hry	81
XXIII. Jak byl Gargantua vychováván Ponokratem v takovém pořádku, že neztrácel denně ani hodinku	87
XXIV. Jak Gargantua užíval času, když bylo doštivé počasí	95
XXV. Kterak vznikla mezi caletníky z Lerné a krajany Gargantuovými veliká hádka, z níž došlo ke strašným válkám	99
XXVI. Jak obyvatelé Lerné na rozkaz svého krále Pikrochola přepadli pastevece Grandgousierovy	102
XXVII. Jak mnich ze Seuilly zachránil před nepřáteli vinici opatství	104
XXVIII. Jak Pikrocholos vzal útokem la Roche Clermault a jak se Grandgousier s lítostí a nevolí pustil do války	111
XXIX. Obsah listu, jež Grandgousier napsal Gargantuovi	115
XXX. Jak byl Ulrich Gallet poslán k Pikrocholovi	117
XXXI. Galletova řeč k Pikrocholovi	118

XXXII.	Jak dal Grandgousier vrátit calty proto, aby vykoupil mír	121
XXXIII.	Jak někteří velitelé Pikrocholové přenáhlenou radou uvrhli ho do krajního nebezpečí	124
XXXIV.	Jak Gargantua opustil město Paříž, aby pomohl své zemi, a jak se Gymnastes setkal s nepřáteli	130
XXXV.	Jak Gymnastes obratně zabil kapitána Šmidlu a jiné lidi Pikrocholovy	132
XXXVI.	Jak Gargantua rozbořil hrad na vedském brodě a jak přešli brod	134
XXXVII.	Jak Gargantuovi, když se česal, padaly z vlasů dělové koule	139
XXXVIII.	Jak Gargantua snědl v salátě šest poutníků	141
XXXIX.	Jak byl mnich pohoštěn od Gargantuy a o výborných řečech, jež měl při večeři	145
XL.	Proč se svět vyhybá mnichům a proč někteří mají větší nos než jiní	148
XLI.	Jak mnich uspal Gargantuu a něco o jeho hodinkách a breviáři	151
XLII.	Jak dodával mnich odvahy svým druhům a jak uvázl na stromě	153
XLIII.	Jak se Gargantua srazil s předvojem Pikrocholovým a jak mnich zabil kapitána z Dozaječích a pak se octl v nepřátelském zajetí	156
XLIV.	Jak se mnich zbavil svých strážců a jak byl zničen předvoj Pikrocholův	159
XLV.	Jak mnich přivedl poutníky a o krásné řeči, kterou k nim pronesl Grandgousier	161
XLVI.	Jak laskavě jednal Grandgousier se zajatým Chvastounem	165
XLVII.	Jak Grandgousier povolal do zbraně své legie a jak Chvastoun zabil Zbrklouna a pak byl sám zabít na rozkaz Pikrocholův	168
XLVIII.	Jak Gargantua napadl Pikrochola v la Roche Clermault a zničil jeho vojsko	171
XLIX.	Jak byl Pikrocholos na útěku stížen neštěstím a co dělal Gargantua po bitvě	175
L.	Řeč, kterou měl Gargantua k přemoženým	177
LI.	Jak vítězové gargantuovští byli po bitvě odměněni	180
LII.	Jak dal Gargantua postavit pro mnicha opatství Thelému	184
LIII.	Jak bylo vystavěno a nadáno opatství thelémitů	186
LIV.	Nápis nad velkou branou thelémskou	188
LV.	Jaké bylo obydlí thelémitů	192
LVI.	Jak se šatili řeholníci a řeholnice v Thelémě	194
LVII.	Čím se řídili thelémité ve svém způsobu života	197
LVIII.	Záhadná věštba	200

DRUHÁ KNIHA. PANTAGRUEL, KRÁL DIPSODŮ

Dizain mistra Hugues Salela spisovateli této knihy	207
Předmluva spisovatelova	208
I. O původu a starobylosti velikého Pantagruela	211
II. O narození přestrašného Pantagruela	216
III. O smutku, jaký měl Gargantua nad úmrtím své ženy Badebec	219
IV. O Pantagruelově dětství	222
V. O činech urozeného Pantagruela v jeho mladém věku	226

VI.	Kterak se Pantagruel sešel s Limuzincem, který mrzačil francouzský jazyk	230
VII.	Kterak Pantagruel přišel do Paříže a o krásných knihách v knihovně svatého Viktora	233
VIII.	Jak Pantagruel za pobytu v Paříži dostal od svého otce Gargantuy dopis a jeho opis	239
IX.	Jak Pantagruel nalezl Panurga, jehož miloval po celý svůj život	243
X.	Jak Pantagruel v jednom podivuhodně temném a obtížném sporu rozhodl tak správně a spravedlivě, že jeho rozsudek byl prohlášen za velice znamenitý	248
XI.	Jak pánové z Polibmi a z Čuchnisi vedli svou při před Pantagruelem bez advokátů	253
XII.	Jak před Pantagruelem řeční pán z Čuchnisi	257
XIII.	Jak rozhodl Pantagruel ve sporu obou pánů	261
XIV.	Panurgos vypravuje, jakým způsobem uprchl z moci Turků	264
XV.	Jak Panurgos učí zcela novému způsobu stavět pařížské hradby	271
XVI.	O povaze a poměrech Panurgových	275
XVII.	Jak Panurgos nabýval odpustků a vdával baby, taktéž o procesech, jež měl v Paříži	279
XVIII.	Jak se jeden veliký anglický učenec chtěl hádat s Pantagruelem a byl přemožen Panurgem	283
XIX.	Kterak Panurgos usadil Angličana, který argumentoval znamenitými	287
XX.	Kterak Thaumastos vypravuje o Panurgových ctnostech a vědomostech	292
XXI.	Jak byl Panurgos zamilován do jedné vznešené pařížské paní	294
XXII.	Jak se Panurgos pomstil pařížské paní, což jí nikterak nebylo na prospěch	300
XXIII.	Jak odešel Pantagruel z Paříže, uslyšev zvěsti, že Dipsodové vtrhli do krajiny Amaurotů, a proč míle ve Francii jsou tak malé	303
XXIV.	Dopis, jež posel přinesl Pantagruelovi od jisté paní z Paříže, a výklad slova napsaného na zlatém prstenu	305
XXV.	Kterak Panurgos, Karpalimos, Eusthenes, Epistemon, společníci Pantagruelovi, porazili velmi obratně na hlavu šest set šedesát rytířů	309
XXVI.	Kterak se Pantagruel a jeho druhové přejedli nasoleného masa a jak Karpalimos šel na hon, aby opatřil zvěřinu	312
XXVII.	Kterak Pantagruel vztyčil trofej na paměť jejich hrdinskosti a Panurgos druhou na paměť zajců. Jak se z Pantagruelových prdů rodili trpaslíci a z jeho bzdín malé žínky. A kterak Panurgos zlomil o dvě sklenice velkou hůl	316
XXVIII.	Jak přepodivně dobyl Pantagruel vítězství nad Dipsody a obry	319
XXIX.	Jak Pantagruel potřel tři sta obrů ozbrojených sekanými kvádry a Vlkodlaka, jejich kapitána	323
XXX.	Jak Epistemon, který měl uhlašenou řízu, byl dovedně uzdraven Panurgem a něco nového o ďáblech a zatracencích	330
XXXI.	Jak Pantagruel vstoupil do města Amaurotů a jak Panurgos oženil krále Anarcha a udělal ho pouličním prodavačem zelené omáčky	341

XXXII.	Jak Pantagruel přikryl svým jazykem všechno vojsko a co autor viděl v jeho ústech	344
XXXIII.	Jak byl Pantagruel nemocen a jak se uzdravil	348
XXXIV.	Závěr této knihy a omluva spisovatelova	351

TŘETÍ KNIHA HRDINSKÝCH ČINŮ A VÝROKŮ DOBRÉHO PANTAGRUELA

François Rabelais duchu královny navarské	355
Výsada krále Františka	356
Výsada krále Jindřicha II.	357
Předmluva spisovatele pana Françoise Rabelaise ke Třetí knize hrdinských činů a výroků dobrého Pantagruela	359
I. Jak Pantagruel převedl osadu Utopských do Dipsodsku	366
II. Jak se Panurgos stal kastelánem salmígondinským v Dipsodsku a jedl své osení	369
III. Jak Panurgos chválí dlužníky a vypůjčovatele	373
IV. Pokračování řeči Panurgovy na oslavu půjčovatelů a dlužníků	377
V. Jak Pantagruel nenávidí dlužníky a vypůjčovatele	380
VI. Proč novomanželé byli zproštěni válečné služby	382
VII. Jak Panurgos měl blechu v uchu a jak přestal nosit svůj velkolepý poklopec	384
VIII. Jak poklopec je první částí brnění mezi válečníky	386
IX. Jak se Panurgos radí s Pantagruelem, má-li se oženit	389
X. Jak Pantagruel dokazuje Panurgovi, že je nesnadnou věcí radit k ženitbě, a o homérských a vergiliovských losech	392
XI. Jak Pantagruel dokazuje, že losování kostkami jest nedovolené	396
XII. Jak Pantagruel vergiliovským losováním vyšetřuje, jaké bude Panurgovo manželství	398
XIII. Jak Pantagruel radí Panurgovi, aby předvídal štěstí nebo neštěstí svého manželství skrze sny	401
XIV. Panurgův sen a jeho výklad	405
XV. Výmluva Panurgova a výklad mnišské kabaly o nasoleném hovězím	409
XVI. Jak Pantagruel radí Panurgovi, aby si promluvil s věštkyní z Panzoultu	412
XVII. Jak Panurgos mluví se Sibylou z Panzoultu	415
XVIII. Jak Pantagruel a Panurgos různě vykládají verše Sibyly z Panzoultu	420
XIX. Jak Pantagruel chválí radu němých	424
XX. Jak Nazdecabre odpovídá znameními Panurgovi	427
XXI. Jak se Panurgos radí se starým básníkem francouzským, jménem Raminagrobis	431
XXII. Jak se Panurgos zastává řádu žebravých bratří	434
XXIII. Jak Panurgos řeční, aby se vrátili k Raminagrobisovi	436
XXIV. Jak se Panurgos radí s Epistemonem	440
XXV. Jak se Panurgos radí s Her Trippou	443
XXVI. Jak se Panurgos radí s bratrem Janem Sekáčem	448

XXVII.	Jak bratr Jan vesele radí Panurgovi	452
XXVIII.	Jak bratr Jan posílaje Panurga v pochybnosti o paroháčství	455
XXIX.	Jak Pantagruel svolá bohoslovce, lékaře, znalce zákonů a filosofa na poradu o Panurgově bezradnosti	459
XXX.	Jak bohoslovec Hippotadeáš dává Panurgovi radu ve věci ženitby	461
XXXI.	Jak radí Panurgovi lékař Rondibilis	466
XXXII.	Jak Rondibilis prohlašuje, že paroháčství je přirozeným údělem manželství	470
XXXIII.	Jaký lék dává Rondibilis proti paroháčství	473
XXXIV.	Jak ženy obyčejně dychtí po zakázaných věcech	476
XXXV.	Jak filosof Motovidlo pojednává o nesnázi ženitby	479
XXXVI.	Pokračování odpovědí Motovidla, efektického a pyrrhónského filosofa	481
XXXVII.	Jak Pantagruel přemlouvá Panurga, aby se poradil s nějakým bláznem	485
XXXVIII.	Jak Pantagruel a Panurgos uvažují o Tribouletovi	488
XXXIX.	Jak je Pantagruel přítomen soudu nad soudcem Třeštidlem, který rozhodoval spory kostkami	492
XL.	Jak Třeštidlo vykládá důvody, proč zkoumal spory, o nichž rozhodoval kostkami	495
XLI.	Jak Třeštidlo vypravuje příběh o urovnávací sporů	498
XLII.	Jak se spory rodí a jak dospívají k dokonalosti	502
XLIII.	Jak Pantagruel omlouvá Třeštidla ve věci rozsudků vynesných podle kostek	506
XLIV.	Jak Pantagruel vypravuje podivnou příhodu o zmatcích lidského rozsudku	508
XLV.	Jak se Panurgos radí s Tribouletem	511
XLVI.	Jak Pantagruel a Panurgos různě vykládají slova Tribouletova	515
XLVII.	Jak Pantagruel a Panurgos uvažují o návštěvě věštiny božské Lahvice	517
XLVIII.	Jak Gargantua dokazuje, že není dovoleno dětem vstoupit ve sňatek bez vědomí a souhlasu jejich otců a matek	520
XLIX.	Jak se Pantagruel připravoval k vyplutí na moře a o bylině zvané pantagruelion	524
L.	Jak má být slavné pantagruelion připraveno a zpracováno	526
LI.	Proč se zve pantagruelion a o jeho podivuhodných vlastnostech	529
LII.	Jak jistý druh pantagruelia nemůže být stráven ohněm	533
	Poznámky a vysvětlivky	537